

Mesec dni divjine za vzhodno steno

Alpinistična odprava na Cerro San Lorenzo

Anja Mikuž

"Lagal bi, če bi trdil, da se čez nekaj let ne vidim na startu tega gigantskega ultrateka. Če pa pogledam na celotno zadevo kot alpinist, je to le tekma, težka tekma s samim seboj. A ko tekmovalec iz kakršnega koli razloga ne more naprej, se usede in čaka na reševalno ekipo, ki ga odpelje na toplo.

Prav te reševalne ekipe v zakotnih predelih visokih sten ni in plezalci smo prepuščeni naravi in samim sebi. To dela alpinizem drugačen, saj je del njega tudi avantura, tista druga plat brez sekund, števil in tabel, predvsem pa brez urgentnega udobja." (Iz bloga Dejana Korena o ultramaratonu Tor des Géants v Aosti, Italija).

Novembra so se na enomesečno odpravo v Patagonijo podali Primorci Dejan Koren (AO PD Vipava), Boštjan Mikuž (AO PD Ajdovščina) in Rok Kurinčič (Soški AO) ter Ljubljancina Domen Petrovič in Domen Kastelic (oba Akademski AO). Čeprav so v Južno Ameriko potovali skupaj in

so bili njihovi upi uprti v vzhodno, še nepreplezano steno druge najvišje gore v Patagoniji, Cerro San Lorenzo (3706 m), so imeli različne cilje. Primorska naveza je nameravala smer preplezati v skrajno desnem, ljubljanska pa v levem delu sedemkilometrski stene. Iskalci neobljudene narave in lepote življenja zunaj lastnih meja udobja so se domov vrnili z dvema prvima in prvenstvenima smerema v vzhodni steni Cerro San Lorenzo, preplezanima v alpskem slogu, in sicer No Fiesta/Brez zabave (ED+, 1600 m) in Exit/Izhod (ED, 1000 m). Za *Planinski vestnik* sta o svojih doživljanjih odprave spregovorila Dejan Koren in Boštjan Mikuž.

Eden zadnjih problemov v Patagoniji

Želja po vzponih v patagonskih stenah se je pri vodji odprave Dejanu Korenu pojavila že pred petimi leti v pogovorih z Moniko Kambič v baznem taboru pod stolpoma Uli Biaho in Trango v Pakistanu. Prav vzhodna stena Cerro San Lorena, čigar vrh razmejuje Argentino in Čile, velja za enega zadnjih problemov v Patagoniji. Z Boštjanom Mikužem in Nejcem Kurinčičem so vzpon načrtovali že leta 2013. Zaradi Nejčeve poškodbe pred odhodom sta nato Dejan in Boštjan načrte spremenila, saj sta menila, da bi bila takšna stena prevelik zalogaj za dva plezalca. Njuna domneva se je letos, ko se jima je na odpravi pridružil še Nejčev brat, potrdila. Pred dvema letoma sta se tako podala na območje vrhov Cerro Torre in Fitz Roy. Zaradi neugodnih razmer sta se raztežaj pod vrhom Cerro Torreja v smeri Ragni obrnila nazaj v dolino. Uspel pa jima je vzpon po prvenstveni smeri Vstala Primorska na še neosvojeni Cerro

1 Boštjan na grebenu v smeri No fiesta

Foto: Rok Kurinčič

2 Nova smer primorskih alpinistov v Patagoniji - No fiesta (rdeča). Zelena linija je smer Sudafricana iz leta 1986.

Foto: Domen Kastelic

3 Dejan Koren - Deko in Boštjan Mikuž na grebenu ob zaključku smeri

Foto: Rok Kurinčič

Dumbo. Odprava izpred dveh let je bila tudi priprava na ponovni poskus osvojitve vzhodne stene Cerro San Lorenza. "Ta stena je bila cilj že mnogih svetovnih imen alpinizma, ki so jo poskušala preplezati, a vsaj sedmim odpravam ni uspelo. Nemca Robert Jasper in Stefan Glowacz sta steni pripisala veliko objektivno nevarnost zaradi izredne krušljivosti skale in prisotnosti serakov, ki lahko v toplejšem vremenu sprožijo plazove. Jasper je celo zapisal, da v tej steni ne bo več poskušal," se Boštjan spominja načrtovanja vzpona pred odhodom.

V divjino

Odprava je 1. novembra letela iz Milana v New York, nato v Buenos Aires, od tam pa še v Rio Gallegos. Po prihodu na jug Argentine so z avtobusom odšli proti severozahodu, v Gobernador Gregores. S pomočjo vrhunskega alpinista, enega najboljših poznavalcev patagonskih gora

in pisca Rolanda Garibottija, s katerim so bili že pred odpravo v stiku, so naročili prevoz s terencem do 250 kilometrov oddaljenega izhodišča do baze, do El Rincon, kamor so prispeli 4. novembra. V tem predelu Patagonije logistični premiki potekajo precej drugače kot v Nepalju ali Pakistanu, kjer navadno agencija poskrbi za prevoz z letališča do baze in za nosače prtljage. V območju Cerro San Lorenza je alpinist odvisen od prevozov lokalnih prebivalcev. Ker Rolando pozna tamkajšnje razmere in ljudi, je vse dogovore z njimi opravil on, za odpravo pa je spremljal tudi vremenske razmere.

V El Rinconu so pustili del opreme in se peš odpravili do deset kilometrov oddaljene baze Puesto San Lorenzo. To je kraj sredi patagonske pamppe, po kateri se vije zaradi suhe zime nizka reka, na nekaj sto metrov se približajo gvanaki,¹ opaziti je tudi sledi pum. Razen kolibe, v kateri je gašperček, tu ni ničesar, kar bi za seboj pustil človek, le čista narava, mir in tihota.

Vreme je bilo v prvih dneh lepo in tako so se 5. novembra že odpravili do še deset kilometrov oddaljenega vznožja stene, kjer so si dobro ogledali razmere nad seboj. Stena je bila suha in

ni ponujala veliko možnosti za prehod, redke linije snega so bile zaradi dovolj mrzlega ozračja stalne.

V naslednjih dneh so se še nekajkrat spustili do izhodišča v El Rinconu in tako v bazo prinesli vso opremo. 9. novembra so bili popolnoma pripravljeni, da poskusijo s plezanjem v vzhodni steni, vendar so se morali naslednjega dne zaradi premočnega vetra obrniti nazaj proti bazi. Sledilo je dolgih deset dni čakanja na izboljšanje vremena. Med branjem knjig, skrbjo za ogenj, krpanjem strehe in igranjem taroka niso razmišljali o spremembah načrta, saj bi bil vsak premik logistično zelo zahteven. Odločeni so bili ohraniti isti cilj in počakati na ugodnejše

¹ Gvanak/gvanako je južnoameriška kamela, sorodna lami.

Preplezane smeri:

Vzhodna stena Cerro San Lorenza (3706 m): No fiesta, ED+, 1600 m, 20./21. 11. 2015 – Dejan Koren - Deko, Boštjan Mikuž in Rok Kurinčič, prvenstvena smer
Exit, ED, 1000 m, 21. 11. 2015, Domen Petrovčič in Domen Kastelic, prvenstvena smer
Jugozahodna stena Cerro Hermosa (2342 m):
JV greben + Direktna smer, TD-, 1100 m, 11. 11. 2015 – Domen Petrovčič in Domen Kastelic, prvenstvena smer.
Sliki obeh prvenstvenih smeri naveze Domen Petrovčič in Domen Kastelic sta objavljeni v rubriki Novice iz vertikale.

razmere kljub tveganju, da se domov lahko vrnejo brez osvojenega cilja. "Pred vsakim plezanjem, ne glede na steno ali predel sveta, kjer se nahaja, sam pri sebi razčistiš, kaj je tvoj cilj. Tako ga imaš vedno pred seboj. Tudi po štirinajstih dneh čakanja na vzpon morala ne pade, ker veš, po kaj si prišel," pravi Dejan. "Seveda je pomembno, da imaš ob sebi pravo ekipo in da baza ni kraj, na katerem bi bil ves čas na robu preživetja," doda Boštjan. "Tolažiš se z mislimi, da so Slovenci na Lotse Šaru preživeli 90 dni baze. Ko pomisliš na to, je štirinajst dni čakanja v bazi mala malica," se strinjata oba.

Vzpon

Vreme se je izboljšalo 20. novembra in tako sta obe navezi krenili pod vzhodno steno Cerro San Lorenza. Ob 19. uri je v vpadnici glavnega vrha pričela plezati primorska naveza. Prvo polovico smeri do naklonine 80° so preplezali nenavezani, ko pa je stena postala strmejša, so se navezali in varovali do konca smeri. Led je bil zelo trd in zbit od serakov, vzpon je oviral tudi zelo močan veter, ki se je z višino stopnjeval. V vršnem predelu je v sunkih dosegel tudi do 100 km/h. Ob 14. uri naslednjega dne so dosegli rob stene po novi, 1600 metrov dolgi smeri in prišli do stika z grebensko smerjo Sudafricana, preplezano leta 1986 (Hans Petter Bokker, Russel Dodding, Paul Fatti, Erwin Muller). Smer so poimenovali No fiesta in jo označili s povišano najvišjo stopnjo francoske šeststopenjske lestvice ED+. Zaradi izjemno močnega vetra so se odločili, da se po sicer že preplezanem grebenu vrhu odrečejo. "Ko si v tako neugodnih vremenskih razmerah, je odločitev, da se vrhu odpoveš, zelo hitra in popolnoma racionalna. Seveda je zdaj občutek nekoliko

Skupinski posnetek v bazi Foto: Dejan Koren

grenak, vendar je danes brez pomena soditi in ugibati, ali bi vrh osvojili, če bi pot nadaljevali. Moč vetra se je stopnjevala, nikjer nismo našli nobene poličke v zavetrju, kjer bi lahko počivali in z gorilnikom stali led vsaj za liter vode. Pred vzponom bi s seboj sicer lahko vzeli eno termovko več, vendar zmeraj poskušaj vzeti čim manj, saj se po toliko urah neprestanega plezanja vsak gram pozna. Če bi imeli na voljo še kaj tekočine, bi se verjetno odločili za vrh, tako pa je bilo najpomembneje, da se neprestano gibljemo, ohranjamo telesno ogretost in se vrnemo," strneta svoje razmišljanje. Začeli so s spusti ob vrvi po grebenu in nato sestopali po severni steni v nižja snežišča, kjer so končno lahko spet prižgali gorilnik. Pot so nadaljevali čez severna in severovzhodna pobočja pod vzhodno steno do opreme in naprej do baze Puesto San Lorenzo, ki so jo dosegli po 40 ur trajajoči neprekinjeni akciji. Dejan meni, da je bilo ključno dovolj dolgo okno lepega vremena in skoraj odlične razmere na dostopu, v steni in pri sestopu. "Ob zadostni fizični in psihični pripravljenosti vseh treh plezalcev, ki so bili sposobni tudi strme odseke plezati nenavezani in brez varovanja, je bila zagotovljena tudi hitrost vzpenjanja, ki pomeni varnost, saj se manj časa zadržuješ v objektivno nevarni coni. Odločilnega pomena pri vseh treh so bile izkušnje in tako smo v sorazmerno kratkem času opravili s to visoko in mestoma nevarno steno." Ljubljanska naveza Domen Petrovčič in Domen Kastelic, ki je nekaj dni pred vzponom v Cerro San Lorenzu že preplezala novo smer v takrat še nepreplezani jugozahodni steni Cerro Hermosa, pa je

20. novembra v osmih urah dostopila do skrajno levega dela stene, bivačila na ledeniku in naslednji dan vstopila v smer pod stolpom Pilar Sur in vzhodnim vrhom Cumbre Sur. Plezalca sta imela zadovoljive snežno-ledne razmere, težji odseki so bili skoncentrirani v spodnjem in zgornjem delu stene, v srednjem, tehnično lažjem in manj izpostavljenem delu pa sta napredovala hitro. Zaradi krušljivega vršnega dela je bil iztek smeri do zadnjih metrov vprašljiv, vendar je bil zalit z ledom in tako sta po 13 urah dosegla rob stene. 1000 metrov dolgo novo smer sta poimenovala Exit in jo označila z ED kot izjemno zahtevno. Istega dne sta sestopila s spusti po vrvi v ledu na južno stran gore in uredila drugi bivak v dolini ob jezeru. Bazo sta po celodnevni hoji dosegla naslednjega dne.

Neporavnan račun

"Vse skupaj je pustolovščina, ni samo šport," svoje vtise po vrnitvi v Slovenijo opisuje Boštjan. "Skoraj mesec dni bivanja daleč stran od civilizacije, v popolnem miru, kjer skrbiš le za ogenj, hrano in telesno pripravljenost, popolnoma izčisti um, odpočije in osvobodi telo ujetosti."

"Po mesecu divjine si spet želiš biti bliže ljudem, vendar nas tokratni obisk El Chaltena po vzponu ni tako navdušil kot pred dvema letoma. Začela se je pomlad, cene so višje kot v Švici in povsod je polno, prepolno turistov," razmišlja Dejan o zadnjih dneh v Argentini, kjer so si pred odhodom domov zaželeli malo dobre *fieste*,² da bi svojim uspehom v čast nazdravili, a je žal niso našli. Domov so se vrnili vedoč, da jim jo Patagonija še dolguje. ●

² Zabave.